

ת"פ 32584/06/15 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד יובל פטחי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 32584-06-15 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' פטחי ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת רבקה גלט
משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה
ע"י ב"כ עו"ד לונדנר
נגד
יובל פטחי ע"י ב"כ עו"ד אלמוג
המאשימה
הנאשם

גזר דין

הנאשם, כבן 45, הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי תיאור העובדות, בין אחיו של הנאשם לבין המתלונן פרץ סכסוך עסקי. ביום 12.6.14, השאיר הנאשם הודעה בתא הקולי של המתלונן ואמר לו: "יא קוקסינל, יא בן זונה, בכל המשפחה שלך אני אפגע....אני אקח לך את הנשמה עם היד יא כלב בן כלב...אתה מת היום".

בתחילה הוגש כתב האישום נגד הנאשם יחד עם אחיו, אשר לו יוחסה עבירה אחרת בקשר לאותו סכסוך עם המתלונן, ואולם בהסכמת התביעה, בוטל כתב האישום בעניינו של האח, לפי סעיף 94ב' לחוק.

בין הצדדים לא גובש הסדר עונשי, אך הוסכם כי הנאשם ישלח לשירות המבחן.

כבר עתה יש לומר כי נגד הנאשם תלוי מאסר על תנאי בן 5 חודשים שהוא בר הפעלה. שאלת הפעלתו של אותו מאסר על תנאי היא העומדת במרכז המחלוקת בין הצדדים.

תסקיר שירות המבחן

ביום 11.6.16 הוגש התסקיר ממנו עולה כי הנאשם רווק, מתגורר עם בת זוגו ובנו בן ה-7, בעל חברת הובלות. לנאשם 6 הרשעות קודמות בתחום האלימות והסמים, בגין נדון לעונשים שונים, ביניהם מאסרים לתקופות שונות וכן מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, שהינו בר הפעלה בתיק הנדון כאן. מלבד התיק הנוכחי, אין כנגדו כיום תיקי משטרה פתוחים נוספים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על חומרת התנהגותו בעבירה והוא הדגיש את פגיעתו מהמתלונן ומההתייחסותו המזלזלת כלפיו. לדברי הנאשם, העבירה בוצעה על רקע סכסוך עסקי שהיה למתלונן עם אחיו הבכור, שהואשם יחד עמו בתחילה, ולמעשה הוא סייע לאחיו. הנאשם מסר כי נמנע בכוחות עצמו משימוש בסמים בשנים האחרונות, לכן הופנה למסירת בדיקת שתן לצורך איתור שרידי סמים, אולם לא מסר דגימה כנדרש. בדבריו שלל עמדות הנותנות לגיטימציה לפתרון בעיות באמצעות אלימות והדגיש את יכולותיו במישורים שונים, אך שלל בעייתיות או נזקקות שלו לטיפול בתחום השליטה בכעסים או בדפוסים תוקפניים. הערכת שירות המבחן היא כי הסיכון להתנהגות אלימה בעתיד מצד הנאשם הינו ברמה בינונית, ומידת החומרה של תוצאות אלימות בינונית אף היא. שירות המבחן היה ער למאמצי הנאשם לתפקוד תקין, ולהרתעה שבצד ההליך הפלילי, אך כיוון ששל כל נזקקות, לא ניתנה המלצה שיקומית, ולא הומלץ על הארכת התנאי. הומלץ על ענישה קונקרטית ומוחשית, בעלת גבולות ברורים, אשר תמחיש לנאשם את חומרת התנהגותו והאיסור עליה.

חוות דעת הממונה

כאמור, תלוי נגד הנאשם מאסר על תנאי בן 5 חודשים, שהוא בר הפעלה.

ב"כ הנאשם דאז, עו"ד בריינין, עתרה למתן חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השרות.

הנאשם אמנם הופנה אל הממונה, אך בשל התנהלותו הבעייתית התמשך שלב הטיעונים לעונש על פני שנה תמימה, כמפורט להלן:

בדיון מיום 19.6.17 הוריתי כי תינתן חוות דעת מטעם הממונה. ואולם, ביום 7.9.17 הודיע הממונה כי הנאשם זומן פעמיים, במועדים שונים, ולא התייצב.

בדיון מתאריך 25.9.17, לאחר שהחליף הנאשם את ייצוגו, התחייב בפני בית המשפט כי יתייצב אצל הממונה, ולשם כך ניתנה דחייה נוספת. ואולם, ביום 15.11.17 הודיע הממונה כי הנאשם זומן 2 פעמים נוספות, במועדים שונים, ולא התייצב.

בדיון מתאריך 20.11.17 נטען כי בשל שגגה כלשהי, נשלח הזימון מטעם הממונה לבאת כוחו הקודמת של הנאשם. בשל כך, הוריתי בשלישית כי תינתן חוות דעת הממונה, תוך עדכון הפרטים. ואולם, ביום 28.12.17 הודיע הממונה כי הנאשם זומן 2 פעמים נוספות, ולא התייצב. צוין כי הפעם נערכה שיחה עם ב"כ הנאשם, אך מסתבר שאף בכך לא היה כדי להועיל.

בדיון מתאריך 8.1.18 טען הנאשם כי בא כוחו לא היה עמו בקשר רציף וזו הסיבה שלא התייצב אצל הממונה גם הפעם. במצב זה, שבתי והוריתי לממונה, בפעם הרביעית, לזמן אליו את הנאשם. ואולם, בהודעה מיום 26.2.18 מסר הממונה כי הנאשם זומן 2 פעמים נוספות, ולא התייצב. הזימונים היו באמצעות ב"כ הנאשם.

בדיון מתאריך 8.3.18 הודיע הנאשם כי שוב החליף את הייצוג, ומסר כי הקשר עם ב"כ הקודם, נותק, ולכן לא הגיעו לידי הזימונים מטעם הממונה. באת כוחו החדשה, עתרה לדחייה קצרה. בהמשך, התקיים דיון ביום 23.4.18 אז ביקשה ב"כ הנאשם, בכל לשון, לאפשר לנאשם הזדמנות נוספת לקבל חוות דעת מטעם הממונה, שכן הזימונים הקודמים לא התקבלו על ידו. ב"כ הנאשם הפנתה לנסיבות האירוע ונסיבותיו של הנאשם, שאליהן אתיחס בהמשך. בדבריה אמרה

בין השאר: "אני מסבירה שכוונתי לאחר שאם לא תינתן חוות דעת חיובית או שהנאשם לא יתייצב אצל הממונה נסכים להפעלת המאסר על תנאי. אני מבקשת עוד הזדמנות בשבילי". לאחר ששמעתי את הטענות, החלטתי לאפשר לנאשם הזדמנות נוספת ואחרונה, זאת למרות מכלול הנסיבות של התנהלותו הכללית, וקיומו של המאסר על תנאי. לפיכך שבתי והוריתי לממונה לזמנו לצורך בדיקת התאמתו לעבודות שירות.

ביום 12.6.18, ניתנה סוף כל סוף חוות הדעת מטעם הממונה, אך אפיה היה שלילי ביותר. נכתב כי לא נמצא מקום להשמה, זאת מאחר שהנאשם הצהיר כי הוא משתמש בסמים (גראס) מזה 20 שנה, אינו נקי כעת, והשתמש בסמים בשבוע הקודם. ממצאי בדיקת השתן שמסר נמצאו חיוביים לסם מסוג חשיש. בנוסף, הנאשם הצהיר במהלך הריאיון כי עושה שימוש בסמים. הממונה ציין כי בשיבוץ עובדי שירות הצורכים סמים, המציאות מעידה על ניסיון מר, וברוב המקרים רובם מסיימים מאסרם בין כתלי הכלא. הממונה הפנה לקשיי השיבוץ בשל התנגדות המעסיקים לקלוט עובדים המשתמשים בסמים, ריבוי היעדרויות, ואיחורים. בנוסף, עולה סכנת בטיחות. בסיכום נכתב כי הנאשם לא ניתן להשמה.

ביום 18.6.18 השמיעו ב"כ הצדדים טענות לעונש, והדין נדחה למתן גזר הדין.

כשבוע טרם מועד מתן גזר הדין, מצאתי לנכון להתייחס לטענת הנאשם שעלתה בדברו האחרון, עת העיד בפני בית המשפט כי אינו משתמש בסמים, אלא באופן אקראי בלבד, ואינו מבצע עבירות. למרות התנהלות הנאשם והתחייבותו בפרוטוקול כאמור, החלטתי לאפשר לו עוד הזדמנות להוכיח כי ראוי הוא לאמון, והוריתי כי תיבחן שוב התאמתו לריצוי עבודות שירות. החלטה זו נשענה על התקווה כי הנאשם יוכיח את טענתו לפיה אינו משתמש בסמים באופן קבוע, וכך יימצא נקי מסמים, וכשיר לעבודות שירות.

למרבה הצער, למחרת מתן ההחלטה האחרונה, הוגשה בקשה מטעם הנאשם, בה נכתב כי הוא משתמש בגראס כפעם בשבוע, ועל כן אין סיכוי שבדיקות השתן יימצאו נקיות, לכן לדעת הנאשם הבדיקה הנוספת מיותרת, ותוצאתה ידועה מראש. בנוסף, נכתב בבקשה: "לאור הרצון הטוב שהפגין בית המשפט, יבקש הנאשם שבית המשפט יפנה אותו לטיפול (גמילה או טיפול רגשי בכעס) כחלק מן הענישה, ובזמן היותו בן חורין, היות שהוא אב יחיד המטפל ומפרנס את בנו".

לאחר עיון בבקשה, ביטלתי את ההפניה הנוספת אל הממונה, והוריתי כי גזר הדין יינתן במועדו.

טיעוני הצדדים

ב"כ התביעה מפנה לעברו הפלילי המכביד של הנאשם, בין השאר בעבירות אלימות, ולכך שהרשעתו האחרונה מתייחסת לאירוע בו שלף סכין יפנית ואיים על אדם. בגין אותו אירוע תלוי נגדו מאסר על תנאי בן 5 חודשים, שהוא בר הפעלה. נטען כי הנאשם התקשה לקחת אחריות על חומרת מעשיו ולפי ההערכה קיימת רמת סיכון בינונית להישנות עבירות. הנאשם שולל כל בעיות בהתנהגותו ושולל כל צורך בטיפול ולכן שירות המבחן מציין כי אין פתח למעורבות טיפולית ולא הומלץ על הארכת המאסר על תנאי. התביעה מפנה גם לחוות הדעת השלילית מטעם הממונה. בשל העדר שיקום סבירה התביעה כי יש לגזור עונש של שמונה חודשי מאסר בפועל, הכוללים הפעלת המאסר על תנאי וכן ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.

ב"כ הנאשם טענה כי אינה מקילה ראש בנטען בכתב האישום, אך מדובר בחריג, שאינו מאפיין את הנאשם, שכן הוא

נפל קורבן להתגרות מצד המתלונן, וזאת בהקשר לסכסוך עסקי קיים ומתמשך ביניהם. אכן הנאשם מאבד את השליטה על מילותיו בעידנא דריתחא, אך למעשה הסיבה לכך היא כי אינו מבדיל בין אמירת מילים סתם לבין איומים. נטען כי הנאשם אדם נורמטיבי, המפרנס ומגדל בעצמו את בנו בן ה-9, לאחר שאמו נטשה אותו. לאור הנסיבות הללו, עתר הנאשם לעונש שלא יכלול מאסר בפועל. עוד נטען כי בסופו של דבר, ככל שהנאשם לא יעמוד בתנאי המסגרת של עבודות השרות, יוכל הממונה להפקיע את הצו, אך אין הצדקה לשימוש בענישה מחמירה כבר כעת.

הנאשם בדברו האחרון טען כי הפך מקורבן לנאשם, וכי מדובר במתלונן מניפולטיבי ונוכל, שהונה אותו. לדבריו, הוא מעשן סמים מאז גיל 13, אך אינו שותה אלכוהול או מוכר סמים, וביומיום שלו הוא עסוק בגידול ילדיו ובעבודה קשה כדי לפרנסם.

מתחם העונש ההולם

לצורך קביעת מתחם העונש ההולם כמתחייב מתיקון 113 לחוק, על בית המשפט לקחת בחשבון את הערך החברתי שנפגע, את מידת הפגיעה בו, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (לפי סעיף 40ט' לחוק) ומדיניות הענישה הנהוגה.

האינטרס הציבורי המוגן בעבירת האיומים נועד לאפשר לפרט לנהל את חייו בשלווה, ללא פחד כי יאונה לו רע בשל חוסר הסכמה כלשהו עם אחר. לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון ברע"פ 2038/04 לם נ' מד"י (4.1.06):

"האיום הוא, אפוא, ביטוי שהמשפט מטיל עליו מגבלות תוך פגיעה בחופש הביטוי וזאת, כדי להגן על ערכים אחרים ובהם שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט. האיום מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן, פעמים רבות, כרוך האיום גם בצפייה להתנהגות מסוימת מצד המאיום שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום".

סקירה של פסיקת בתי המשפט מלמדת על גיוון ושונויות, בנוגע לענישה בעבירת האיומים, ולא בכדי. המציאות מזמנת מגוון אינסופי של אירועים ומערכות יחסים, אשר ביצוע עבירת איומים בגדרם, הוא בעל מאפיינים ייחודיים המצדיק התייחסות פרטנית, בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה. במקרים רבים ראו בתי המשפט לנכון להחמיר עם מי שהורשעו בעבירת איומים ולהטיל עליהם עונשי מאסר שונים, בפועל או לריצוי בעבודות שירות (ראו למשל: רע"פ 1293/08 קורניק נ' מד"י (25.6.08); עפ"ג 27013-04-16 בטאה נ' מד"י (6.6.17)).

בנסיבות בהן דובר באיומים לרקע סכסוך עסקי, או מריבת רחוב, נגזרו לא פעם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריה, או בעבודות שרות, בייחוד במקרים בהם דובר בנאשם שנשא מאסר על תנאי בר הפעלה (רע"פ 3739/11 חייט נ' מד"י (7.5.11); ת"פ 523-11-14 מד"י נ' מילר (17.3.16); עפ"ג 61198-11-15 קבסה נ' מד"י (23.12.15); ת"פ 35245-07-13 מד"י נ' שער (9.09.2014); ת.פ 54674-02-15 מד"י נ' קמרי (4.1.16); ת.פ 53018-11-13 מד"י נ' אלעול (7.1.14); ת.פ 17309-05-11 מד"י נ' פרץ (8.7.12). עם זאת, ניתן לאתר במאגרי הפסיקה מקרים מקלים יותר, בהם הסתפק בית המשפט בענישה הצופה פני עתיד, או אף האריך מאסר על תנאי בר הפעלה, כל זאת בהתקיים שיקולי שיקום ממשיים (ת"פ 5223/07 מד"י נ' ליאני (6.1.10); ת"פ 7872-09-14 מד"י נ' אלדד (נבו מיום: 20.1.16), ת"פ 13718-01-11 מד"י נ' אבן-אור (נבו מיום: 24.12.14)).

בעניינו, מדובר באיומים על חיי המתלונן ובני משפחתו, שהושארו במענה הקולי של המתלונן, בעקבות סכסוך עסקי מתמשך. נוסח האיומים היה כזה שיש בו כדי להטיל אימה על כל אדם סביר.

הנאשם טען לאורך המשפט כולו כי המתלונן גנב ממנו סכום נכבד של 600,000 ₪, ובגין כך, הגיש נגדו תביעה אזרחית, אך טענה זו לא הוכחה כלל, למרות הקלות היחסית של הוכחתה.

הנאשם טען כי המתלונן אינו אדם מן היישוב, אלא עבריין מרמה. לתמיכה בטענתו, הוא מפנה למרשם הפלילי של המתלונן, שהורשע בעבר בעבירות מרמה וזיוף וריצה שלוש שנות מאסר בגין. בעניין זה יש לציין כי את המידע אודות המרשם הפלילי של המתלונן, קיבל הנאשם לעיונו במסגרת עתירתו לפי סעיף 74 לחסד"פ, כך שמדובר בעובדה מוכחת, שמשקלה בצדה. עם זאת, כידוע, אין בהיותו של המתלונן בעל עבר פלילי, כדי להכשיר ביצוע עבירת איומים כלפיו.

לדעתי, במכלול הנסיבות ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, מתחם העונש ההולם נע בין עונש הצופה פני עתיד למספר חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשם

הנאשם נושא על שכמו עבר פלילי מכביד למדי. עוד בשנת 1997 נדון בגין עבירות סמים, והוטל עליו מאסר למשך 3 חודשים. בשנת 2000 נדון בגין שורת עבירות איומים, תקיפת עובדי ציבור, הפרעה לשוטרים וסמים, והוטלו עליו 4 חודשי מאסר. בשנת 2003 הורשע שוב בעבירות איומים ותקיפת שוטר, ונגזר עליו עונש של מאסר על תנאי. באותה שנה נדון גם בגין עבירות סמים והוטלו עליו שנתיים מאסר בפועל. בשנת 2011 נדון בגין עבירת נשק והוטל עליו מאסר למשך 6 חודשים. לאחרונה נדון בת.פ. 7467-10-09, בשנת 2011, בגין עבירות תגרה, החזקת סכין ואיומים, והוטל עליו מאסר למשך חודשיים. באותו הליך הוטלו גם 5 חודשי מאסר על תנאי שהם בני הפעלה בעניינו.

בכל אלה לא היה די על מנת להרתיע את הנאשם.

אם לא די באמור, הנאשם נושא על שכמו 51 הרשעות בעבירות תעבורה.

לקולא אתחשב בעובדה כי העבירה האחרונה בוצעה על ידי הנאשם בשנת 2008, ומאז לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. כמו כן, אתחשב בחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה - כארבע שנים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות על חומרת התנהגותו ופגיעתו במתלונן, ושלל כל צורך בהתערבות טיפולית. בנוסף, לא מסר דגימת שתן, כפי שנתבקש. לפי ממצאי התסקיר, רמת הסיכון להתנהגות אלימה עתידית ומידת החומרה הצפויה מהתנהגות כזו, הן ברף הבינוני. בעקבות כל אלה נמנע השירות מלהמליץ על הארכת המאסר על תנאי ותחת זאת הומלץ להטיל ענישה מוחשית וקונקרטי, אשר תציב גבולות ברורים ותמחיש לנאשם את חומרת התנהגותו.

נוכח המלצת התסקיר, לא מתקיימים בעניינו שיקולי שיקום ממשיים.

על פי מצוות הדין, הכלל הוא שאין מאריכים תקופת תנאי, אלא אם כן ישנו טעם המצדיק זאת, ועל בית המשפט לציין

טעם זה בהחלטתו, ולנמק בטעמים מיוחדים מדוע לא יופעל התנאי (רע"פ 8122/12 פחמאוי נ' מד"י (27.1.13); קדמי, על סדר הדין הפלילי, 2009, חלק שני, ב', עמ' 3-1702). לצערי, בעניינו של הנאשם, לא מצאתי נימוק שיש בו כדי להצדיק הארכת המאסר על תנאי, לפיכך אין מנוס מהפעלתו.

כאמור לעיל, ניתנו לנאשם הזדמנויות פז להוכיח כי הוא מתאים לריצוי מאסר בעבודות שרות, אך הוא לא השכיל ליטול את היד המושטת אליו. רק לאחר 8 זימונים התייצב אצל הממונה, ואזי נמצא כי הוא משתמש בסמים באורח סדיר, זאת בניגוד לעדותו לפיה השימוש היה אקראי בלבד. עקב השימוש המתמשך בסמים, ועל פי הצהרתו בפני הממונה, נמצא הנאשם כבלתי מתאים לשיבוץ בעבודות שירות.

למרות הקושי שבדבר, לאחר שהסתיימו הטיעונים לעונש ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת, לפני משורת הדין, להוכיח את אמיתות טענותיו בעניין אקראיות השימוש בסמים, זאת בהחלטתי מיום 1.7.18. באותה החלטה הוריתי כי הממונה יראיין שוב את הנאשם ויבחן התאמתו. ניתן היה לצפות כי לכל הפחות כעת, יתנער הנאשם ויחלץ לעזרת עצמו, אך תחת זאת העדיף להודיע, כבר למחרת היום, כי הוא ממשיך להשתמש בסמים מסוכנים, ואין לצפות שיוכל למסור בדיקות נקיות.

קשה להתעלם מעזותו של הנאשם, אשר מחד-בחר להמשיך את השימוש בסמים, גם בשלב הטיעונים לעונש, ומאידך- הוא עותר כעת לענישה שתכלול תכנית טיפולית, זאת בניגוד גמור לתסקיר שמונה בפני בית המשפט ובו מתואר העדר נכונותו לתהליך טיפולי. אין זאת, אלא שהנאשם חושש כעת מחומרת מצבו, ומביע נכונות מילולית לטיפול, בשל הבנתו כי חרב המאסר מתנופפת מעל ראשו.

כידוע, הלכה פסוקה היא כי הממונה רשאי לפסול נאשם מלרצות את עונשו במסגרת עבודות שירות ככל שנמצא כי הוא משתמש בסמים, ואין בית המשפט נוהג להתערב בשיקול דעתו (ע"פ 779/08 מוסלי נ' מד"י (1.4.09); ע"פ 1211-06 הי"ב נ' מד"י (16.01.2007); ע"פ 48187-07-17 דאוד נ' מד"י (8.3.18); עפ"ת 14077-04-09 איליאספוב נ' מד"י (27.05.2009), עפ"ת 24496-04-15 יוסף נ' מד"י (30.4.15)). אינני מקבלת את הטענה לפיה החלטת הממונה שלא לקבל את הנאשם היתה "סטריאוטיפית" כפי שעלה בסיכומי ב"כ הנאשם, שהרי הוא העיד על עצמו כי הוא צורך סמים, והתנהלותו במהלך הטיעונים לעונש מלמדת על הקושי הצפוי בשיבוצו ועמידתו בתנאי עבודות שירות.

נוכח כל האמור, אני מקבלת את חוות דעתו של הממונה, לפיה אין הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות.

לנוכח טיב העבירה, העדר שיקולי שיקום, ואי התאמה לעבודות שרות, התוצאה היא שאין מנוס מלהטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל.

בעת קציבת המאסר, אקח בחשבון מחד, את קיומו של המאסר על תנאי, ומאידך את טענת הנאשם לפיה הוא מגדל את בנו הקטין. בנסיבות הללו, אני מוצאת לנכון לנקוט התחשבות, ולהסתפק בהפעלת התנאי ללא הטלת תקופת מאסר במצטבר. כמו כן, לנוכח מכלול הנסיבות, לא אטיל קנס כספי.

אשר על כן אני גוזרת על הנאשם:

א. 2 חודשי מאסר בפועל.

ב. יופעל המאסר על תנאי, בן 5 חודשים, מת"פ 7467-10-09. הנאשם יישא את המאסרים בחופף זה לזה, כך שבסך הכל יישא 5 חודשי מאסר.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים משחרורו, והתנאי הוא שלא יבצע עבירות איומים.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ו תמוז תשע"ח, 09 יולי 2018, במעמד הצדדים.